

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2017/818**2017 m. gegužės 11 d.****kuriuo pateikiama Rekomendacija dėl laikinos vidaus sienų kontrolės išimtinėmis aplinkybėmis, keliančiomis pavojų bendram Šengeno erdvės veikimui, pratęsimo**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/399, nustatantį taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) ⁽¹⁾, ypač į jo 29 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) pagal Šengeno sienų kodekso 29 straipsnį 2016 m. gegužės 12 d. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priėmė įgyvendinimo sprendimą, kuriuo pateikiama Rekomendacija dėl laikinos vidaus sienų kontrolės išimtinėmis aplinkybėmis, keliančiomis pavojų bendram Šengeno erdvės veikimui;
- (2) Taryba rekomendavo penkioms Šengeno valstybėms (Austrijai, Vokietijai, Danijai, Švedijai ir Norvegijai) toliau vykdyti proporcingą laikiną sienų kontrolę tik tam tikruose jų vidaus sienos ruožuose pradinį šešių mėnesių laikotarpį, kad būtų pašalinta didelė grėsmė viešajai tvarkai ir vidaus saugumui, su kuria šios valstybės susidūrė dėl išorės sienų kontrolės trūkumų Graikijoje ir per Graikiją atvykusių neteisėtų migrantų, kurie vyksta į kitas Šengeno valstybes, vėlesnio antrinio judėjimo. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, šį laikotarpį pratęsė du kartus – atitinkamai 2016 m. lapkričio 11 d. ir 2017 m. vasario 7 d., kiekvieną kartą po tris mėnesius;
- (3) pagal Šengeno sienų kodekso 25 ir 29 straipsnius šį Tarybos rekomenduotą pradinį laikotarpį galima vėl pratęsti, jeigu išimtinės aplinkybės išlieka;
- (4) 2016 m. lapkričio 11 d. ir 2017 m. vasario 7 d. rekomendacijose nustatytas reikalavimas, pagal kurį atitinkamos Šengeno valstybės kas mėnesį teikia ataskaitas Komisijai dėl vykdytos kontrolės rezultatų ir pririnkus dėl vertinimo, ar būtina šią kontrolę tęsti. Visos atitinkamos Šengeno valstybės pateikė Komisijai tokias ataskaitas. Iš šiose ataskaitose pateiktos informacijos matyti, kad kontrolė buvo vykdoma laikantis rekomendacijoje nustatytų sąlygų. Šia informacija taip pat patvirtinama, kad padėtis šiose valstybėse stabilizuojasi, vertinant asmenų, kuriuos atsisakoma įleisti, taip pat vykdančią kontrolę gautų prašymų suteikti prieglobstį skaičius;
- (5) tačiau nepaisant šios pažangos, Grįžimo prie Šengeno erdvės nuostatų veiksmų plane nustatytos sąlygos, kurias būtina įgyvendinti, kad būtų galima panaikinti visų vidaus sienų kontrolę ir grįžti prie įprastai veikiančios Šengeno erdvės, vis dar nevisiškai įvykdytos. Be to, nepaisant išorės sienų valdymo srityje daromos pažangos ir didelių patobulinimų, kuriuos Graikija padarė 2016 m., taip pat nepaisant to, kad Graikija įvykdė po 2015 m. nepaskelbto vertinimo vizito pateiktas rekomendacijas, Graikijoje ir Vakarų Balkanų maršrute vis dar yra daug neteisėtų migrantų. Toliau išlieka neteisėto antrinio šių migrantų judėjimo Šengeno erdvėje rizika;
- (6) Komisija komunikate „Grįžimas prie Šengeno erdvės nuostatų. Veiksmų planas“ nustatė įvairias politikos priemones, kurios turi būti įgyvendintos, kad būtų galima grįžti prie visapusiškai veikiančios Šengeno erdvės. Toliau plėtojama Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros veikla. Tačiau valstybės narės turėtų daugiau prisidėti, kad agentūra turėtų visus išteklius ir galėtų visapusiškai atlikti savo vaidmenį – užtikrinti Sąjungos išorės sienų apsaugą. Rekomendacijos po pirmo pažeidžiamumo vertinimo dar nepateiktos. Šiuo metu vyksta derybos dėl susitarimų dėl statuso su Serbija;

⁽¹⁾ OL L 77, 2016 3 23, p. 1.

- (7) praėjus daugiau nei metams, toliau matomi konkretūs 2016 m. kovo 18 d. ES ir Turkijos pareiškimo įgyvendinimo rezultatai, kaip patvirtinta penktojoje pažangos ataskaitoje. ⁽¹⁾ Vis dėlto atvykstančiųjų skaičius vis dar viršija iš Graikijos į Turkiją grąžinamų asmenų skaičių, todėl Graikijos salose jaučiamas papildomas spaudimas. Turėtų būti daroma pažanga dėl kitų pareiškimo elementų. Todėl reikia nuolat stebėti pareiškimo įgyvendinimą. Tas pats pasakytina ir apie padėtį Vakarų Balkanų maršrute ir per Vakarų Balkanų maršruto šalių vadovų susitikimą priimto pareiškimo įgyvendinimą;
- (8) todėl toliau išlieka išimtinės aplinkybės, kurios laikomos didele grėsme viešajai tvarkai ir vidaus saugumui ir kuriomis kyla pavojus bendram Šengeno erdvės veikimui;
- (9) atsižvelgiant į pirmiau nurodytus faktus, yra pagrindo leisti kaip kraštutinę priemonę pagal Šengeno sienų kodekso 29 straipsnį dar kartą ir paskutinį kartą pratęsti laikiną atitinkamų vidaus sienų kontrolę toms Šengeno valstybėms, kurios šiuo metu tokią kontrolę vykdo, būtent Austrijai, Vokietijai, Danijai, Švedijai ir asocijuotajai šaliai Norvegijai;
- (10) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos rekomendaciją dėl proporcingų policijos patikrinimų ir policijos bendradarbiavimo Šengeno erdvėje, kuri taip pat padėtų palaipsniui panaikinti laikiną vidaus sienų kontrolę, siekiant kuo greičiau panaikinti visą vidaus sienų kontrolę ir grįžti prie įprasto Šengeno erdvės veikimo, teikiant pirmenybę policijos patikrinimų naudojimui, kad būtų tinkamai pašalintos didelės grėsmės viešajai tvarkai arba vidaus saugumui. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos rekomendaciją visoms Šengeno valstybėms kuo greičiau ir ne vėliau kaip per šešis mėnesius įgyvendinti visas rekomenduojamas priemones;
- (11) remiantis vertinimu dėl to, kiek dar reikia laiko, kad būtų įgyvendintos neįgyvendintos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą ES išorės sienų apsaugą ir tinkamą saugumą Šengeno erdvėje, šis pratęsimas neturėtų būti ilgesnis nei šeši mėnesiai nuo šio įgyvendinimo sprendimo priėmimo dienos;
- (12) valstybės narės, nusprendusios toliau vykdyti vidaus sienų kontrolę pagal šį įgyvendinimo sprendimą, turėtų apie tai atitinkamai pranešti kitoms valstybėms narėms, Europos Parlamentui ir Komisijai;
- (13) prieš pasirinkdamos tokios sienų kontrolės galimybę atitinkamos valstybės narės turėtų išnagrinėti, ar nustatytai grėsmei veiksmingai pašalinti netiktų kitos sienų kontrolei alternatyvios priemonės, mažiau trikdančios laisvą asmenų ir prekių judėjimą. Komisijos rekomendacijoje dėl proporcingų policijos patikrinimų ir policijos bendradarbiavimo Šengeno erdvėje Komisija ragina Šengeno valstybes veiksmingiau pasinaudoti savo policijos įgaliojimais visoje teritorijoje, be kita ko, pasienyje ir pagrindiniuose maršrutuose, ir teikti pirmenybę policijos patikrinimams. Tačiau iki tol, kol bus įgyvendinta Komisijos rekomendacija, atitinkamos Šengeno valstybės savo pranešimuose turėtų nurodyti svarstymų dėl tinkamiausių priemonių rezultatus ir priežastis, dėl kurių kaip kraštutinę priemonę pasirinkta sienų kontrolė;
- (14) kontrolė pagal šį įgyvendinimo sprendimą turėtų būti toliau vykdoma tik tiek, kiek būtina, o jos intensyvumas negali viršyti reikiamo būtiniausio minimumo ir turi būti pritaikytas pagal aplinkybes. Atitinkamai gali būti numatyta, kad bet kokio tolesnio srauto sumažėjimo atvejais kontrolės vykdymas tam tikruose pasienio ruožuose turėtų būti nutrauktas. Siekiant kuo didesnės kontrolės naudos ir mažesnio neigiamo jos poveikio laisvam judėjimui, turėtų būti vykdoma tik tikslinė kontrolė, pagrįsta nuolat atnaujinama rizikos analize ir žvalgybos informacija. Šengeno valstybėms, kurioms daromas poveikis dėl tokios kontrolės tam tikruose pasienio ruožuose, turėtų būti leidžiama reguliariai pateikti savo nuomones dėl kontrolės būtinumo; Šengeno valstybė, nusprendusi atnaujinti tokią kontrolę, nagrinėdama ir peržiūrėdama tokių patikrinimų būtinumą turėtų atsižvelgti į minėtas nuomones, siekdama laipsniškai mažinti kontrolę;
- (15) kiekvieno šio įgyvendinimo sprendimo įgyvendinimo mėnesio pabaigoje Komisijai ir Tarybai turėtų būti nedelsiant siunčiama išsami atliktų patikrinimų rezultatų ataskaita, prie kurios prireikus turi būti pridedamas jų tolesnio taikymo būtinumo vertinimas. Į šią ataskaitą turėtų būti įtrauktas bendras patikrintų asmenų skaičius, bendras asmenų, kuriems, atlikus patikrinimą, atsisakyta leisti atvykti, skaičius, bendras sprendimų grąžinti, priimtų atlikus patikrinimą, skaičius ir bendras prie vidaus sienų, prie kurių vyko patikrinimai, gautų prieglobsčio prašymų skaičius;
- (16) Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija paskelbė, jog atidžiai stebės, kaip taikomas šis įgyvendinimo sprendimas,

⁽¹⁾ 2017 m. kovo 2 d. Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Penktoji pažangos, padarytos įgyvendinant ES ir Turkijos pareiškimą, ataskaita“, COM(2017) 204 final.

REKOMENDUOJA:

1. Austrijai, Vokietijai, Danijai, Švedijai ir Norvegijai pratęsti proporcingą laikiną sienų kontrolę ne ilgiau kaip šešiams mėnesiams, skaičiuojant nuo šio įgyvendinimo sprendimo priėmimo dienos, prie šių vidaus sienų:
 - Austrijai – prie Austrijos ir Vengrijos sausumos sienos bei Austrijos ir Slovėnijos sausumos sienos,
 - Vokietijai – prie Vokietijos ir Austrijos sausumos sienos,
 - Danijai – Danijos uostuose, kuriuose vyksta susisiekimas keltais su Vokietija, ir prie Danijos ir Vokietijos sausumos sienos,
 - Švedijai – pietų ir vakarų regionų policijos prižiūrimuose Švedijos uostuose ir prie Zundo tilto,
 - Norvegijai – Norvegijos uostuose, kuriuose vyksta susisiekimas keltais su Danija, Vokietija ir Švedija.
2. Prieš nusprendamos toliau pratęsti tokią kontrolę pagal šią rekomendaciją, atitinkamos valstybės narės turėtų pasikeisti nuomonėmis su susijusia (-iomis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis), siekdamos užtikrinti, kad vidaus sienų kontrolė būtų vykdoma tik tose vietose, kuriose manoma, kad tai yra būtina ir proporcinga. Be to, atitinkamos valstybės narės turėtų užtikrinti, kad vidaus sienų kontrolė, vadovaujantis Šengeno sienų kodeksu, būtų vykdoma tik kaip krašutinė priemonė, kai kitomis alternatyviomis priemonėmis to paties poveikio pasiekti neįmanoma, ir tik tuose vidaus sienų ruožuose, kuriuose manoma, kad tai yra būtina ir proporcinga. Kai saugumo rezultatai tokie patys, pirmenybė turėtų būti teikiama policijos įgaliojimų kaip priemonės, darančios mažesnę poveikį laisvam asmenų ir prekių judėjimui, naudojimui. Atitinkamos valstybės narės turėtų apie tai atitinkamai pranešti kitoms valstybėms narėms, Europos Parlamentui ir Komisijai.
3. Sienų kontrolė turėtų likti tikslinga, pagrįsta nuolat atnaujinama rizikos analize ir žvalgybos informacija, o jos taikymo sritis, dažnumas, vieta ir laikas neturėtų viršyti to, kas tikrai būtina siekiant reaguoti į didelę grėsmę, apsaugoti viešąją tvarką ir užtikrinti vidaus saugumą. Valstybė narė, vykdanči vidaus sienų kontrolę pagal šį įgyvendinimo sprendimą, turėtų kas savaitę peržiūrėti šios kontrolės būtinumą, dažnumą, vietą ir laiką, koreguoti kontrolės intensyvumą pagal esamos grėsmės lygį, prireikus sumažinti ją ir kas mėnesį nedelsdama pateikti ataskaitą Komisijai ir Tarybai.

Priimta Briuselyje 2017 m. gegužės 11 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

C. CARDONA